PATRİK SEÇİMİNDEKİ KUŞKULAR – III

AVİM

AVİM, Türkiye Ermenileri Patriği seçim süreci ile ilgili iki yorum yazısı yayınlamıştır.[1] Bu yorum yazılarında özetle Patrik Genel Vekili Başepiskopos Aram Ateşyanın unvanın elinden alınışının ve yetkilerinin Almanyadaki Ermeni topluluğunun eski ruhani lideri olan Kayyum (Er. *Değabah*, patrik seçimini düzenlemekle sorumlu kişi) Başepiskopos Karekin Bekçiyana verilmesinin yarattığı soru işaretleri dile getirilmiştir.

Tüm bu süreçte Agos gazetesi istikrarlı bir şekilde Ateşyanı eleştirmiş, onu itibarsızlaştırmaya çalışmıştır. Aynı gazete Bekçiyanı ise istikrarlı bir şekilde yüceltmiş, sorun teşkil edebilecek davranışlarını görmezden gelmiştir. Kurucusu ve editörü Hrant Dinkin öldürülmesinden bu yana Agos gazetesi yayın politikasında değişim geçirmiş, giderek Türkiye karşıtlığıyla tanınan Ermeni diasporasının ağzıyla haber ve yorum yazıları yayınlamaya başlamıştır. Patrik seçimi konusunda da Agos gazetesi ve Diaspora haber kaynakları benzer çizgide ilerlemektedir: iki taraf da Ateşyanı olabildiğince geri plana itmeye çalışmakta, Bekçiyanı ise öne çıkarmaya çalışmaktadır.

Agos gazetesi bu sefer daha de ileri giderek patrik seçimine hangi adayların katılıp katılamayacağı konusunda öneride bulunma yetkisini kendisinde görmüştür. Ermeni Soykırımı konusunda farkındalık yaratmasından dolayı Ermenistan Cumhurbaşkanı Serj Sarkisyandan ödül almış olan[2] Agos gazetesi Ermenice yayın editörü ve köşe yazarı Pakrat Estukyan, Ermenistanda yayın yapan News.am haber portalına verdiği demeçte şunları söylemiştir: Ateşyanın aday gösterileceğini düşünmüyorum. Eğer gösterilirse çok şaşırırım.[3] Estukyan aynı zamanda Patrik adaylarının isimlerinin henüz bilinmediğini, bu sebeple de seçimde kimlerin mücadele edeceğini söylemenin güç olduğunu belirtmiştir.

Burada not düşülmesi gereken bir husus vardır: Estukyan patrik seçimine kimin katılıp katılmayacağı konusunda kendince kamuoyu yaratmaya çalışırken, mensubu olduğu Agos gazetesinin öne çıkarmaya çalıştığı Bekçiyanla patrik seçim süreciyle ilgili söylediklerileyle çelişmiştir. Zira Bekçiyan yaklaşık bir ay önce verdiği bir demeçte seçime beş kişinin katılacağını belirtmiş, adayların isimlerini de sıralamıştır (ve aralarında Ateşyan da bulunmaktadır).

Agos gazetesi kendi ideolojik çizgisinde patrik seçimini yönlendirmeye çalışsa da, ortaya koyduğu fikirler Türkiyenin Ermeni topluluğunun her kesimi tarafından paylaşılmamaktadır. Örnek olarak Luys Magazin, Agosun aksine patrik seçimi konusunda dengeli bir çizgide ilerlemekte, her kesimin sesini duyurmaya çalışmaktadır.

Luys dergisi aynı zamanda ağır hastalığı sebebiyle emekli ettirilen eski Türkiye Ermenileri Patriği II. Mesrop Mutafyanın annesi ve vasisi olan Diramayr Mari Mutafyana yapılan ayıbı da okuyucularıyla paylaşmış, bu ayıbın sonlandırılmasını talep etmiştir:[4] Diramayr Mari Mutafyana İstanbul Ermeni Patrikhanesindeki misafirhane odasından çıkması istenmiş, Patrikhaneye yurt dışından gelen misafirler gerekçe olarak gösterilmiştir. Luys dergisinin imtiyaz sahibi Aram Kurana oğluyla ilgili verdiği röportajın bir kısmında Diramayr Hanım şunları ifade etmiştir:[5]

> **Aram Kuran** – Bu süreçte [II. Mesrop Mutafyanın hastalık sürecinde] sanıyorum Başepiskopos Aram Ateşyan hayatınızda önemli bir figür halindeydi…
>
> **Diramayr Mari Mutafyan** – Başepiskopos Aram Ateşyan hastalığın başladığı günden bu güne kadar sevgili oğluma bir kardeş, bana da bir oğul vazifesi gördü. Hiçbir gün bizi yalnız bırakmadı. Patrikhanenin bahçesinde bulunan misafirhaneyi restore ettirip, Patrik Hazretlerinin ve benim kullanımıma sundu. Yaklaşık burayı 1.5 yıl kullandıktan sonra hastaneye [Surp Pırgiç Ermeni Hastanesi] geçtik. Ben, haftada 1 gün patrikhanede bu yerde kalıyorum. Çünkü hastane odasında koltuk üstünde zorlanıyorum. Ancak bunu bile çok gördüler! Şimdi haber yollamışlar, Diramayr burayı boşaltsın diye. Ateşyan olsaydı böyle bir talep dahi dile gelmezdi…

Patriğin annesinin Patrikhane misafirhanesinden çıkarılması kararının Kayyum Bekçiyannın haberi olmadan gerçekleşmiş olması mümkün değildir, zira Bekçiyan şu anda sadece kayyumluk yapmamakta, aynı zamanda Patrikhanenin Ruhani Genel Meclis kararıyla patrik yetkilerini üzerine almış bulunmaktadır. Bu sebeple ciddi bir zaruretten dolayı Patrikhane misafirhanesini kullanan Patriğin annesinin odasından çıkarılması emrini vermiş olması veya en azından bu emri onaylamış olması, bir patriğe yakışır üstün niteliklere sahip olduğunu ima eden Bekçiyanın hiç de vefakâr olmayan bir yönünü ortaya çıkarmaktadır.

Bu mesele Karekin Bekçiyan kontrolündeki Türkiye Ermeni Patrikhanesi ile Luys dergisi arasında tartışmaya sebep olmuştur.[6] Konuyu özetlemek gerekirse Patrikhane Luys dergisinin aktardıklarının gerçekleri yansıtmadığını ifade eden bir açıklama yayınlamıştır.[7] Luys dergisi cevaben herhangi bir tarafı tutmadıklarını, Diramayr Hanımın sözlerini aktardıklarını ve dergide yazılanların tam anlaşılmadan yorumlanmaya çalışıldığını savunmuştur. Agos gazetesi ise Bekçiyan kontrolündeki Patrikhaneyi haklı gören görüş belirtken, Aram Ateşyan Patrikhanenin tutumunu eleştirmiştir.

Tüm bu gelişmeler patrik seçimi ve ilgili konularda Türkiyenin Ermeni topluluğunda ciddi tartışmalar bulunduğunu ve Ermeni diasporası çizgisinde ilerleyen Agos gazetesinin ortaya koyduğu fikirlerin toplumun sadece belli bir kesimini temsil ettiğini ortaya koymaktadır.

AVİMin umudu Türkiye Ermenileri Patriği seçiminin polemiklerden ve karalamalardan uzak, vatandaşlık bilinci içinde, adil ve yapıcı bir ortam içerisinde gerçekleştirilmesidir.

**Fotoğraf: Agos*

[1] AVİM, Patrik Seçimindeki Kuşkular, *Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM)*, Yorum No. 2017 / 54, 7 Temmuz 2017, erişim tarihi 18 Ağustos 2017, http://avim.org.tr/tr/Yorum/PATRIK-SECIMINDEKI-KUSKULAR ; AVİM, Patrik Seçimindeki Kuşkular II, *Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM),* Yorum No. 2017 / 60, 7 Ağustos 2017, erişim tarihi 18 Ağustos 2017, http://avim.org.tr/tr/Yorum/PATRIK-SECIMINDEKI-KUSKULAR-II

[2] Hazel Çağan Elbir, Sarkisyandan Agos Yazarına Ödül, *Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM),* Yorum No. 2017 / 43, 26 Mayıs 2017, erişim tarihi 18 Ağustos 2017, http://avim.org.tr/tr/Yorum/SARKISYAN-DAN-AGOS-YAZARINA-ODUL ; Hazel Çağan Elbir, Sarkisyandan Agos Yazarına Ödül - 2, *Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM),* Yorum No. 2017 / 49, 7 Haziran 2017, erişim tarihi 18 Ağustos 2017, http://avim.org.tr/tr/Yorum/SARKISYAN-DAN-AGOS-GAZETESI-YAZARINA-ODUL-2

[3] Agos editor: I rule out Ateşyans nomination, *News.am*, 16 Ağustos 2017, erişim tarihi 18 Ağustos 2017, https://news.am/eng/news/405036.html

[4] Diramayr Mari Mutafyana Büyük Ayıp! *Luys Magazin*, Yıl: 5, Sayı: 100, 12 Ağustos 2017, s. 5.

[5] Aram Kuran, Diramayr Mari Mutafyan: Bir anne olarak üzüldüm ve üzülüyorum, *Luys Magazin*, röportaj, Yıl: 5, Sayı: 100, 12 Ağustos 2017, s. 19-20.

[6] Miran Manukyan, Diramayr polemiği büyüdü, *Agos*, 18 Ağustos 2017, erişim tarihi 18 Ağustos 2017, http://www.agos.com.tr/tr/yazi/19201/diramayr-polemigi-buyudu

[7] Tekzip Yazısı, *Türkiye Ermenileri Patrikliği*, 11 Ağustos 2017, erişim tarihi 18 Ağustos 2017, http://www.turkiyeermenileripatrikligi.org/site/tekzip-yazisi/

Yazar Hakkında :

Atıfta bulunmak için: AVİM, . 2026. "PATRİK SEÇİMİNDEKİ KUŞKULAR III." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2017 / 64. Ağustos 18. Erişim Kasım 22, 2026. https://avim.org.tr/public/tr/Yorum/PATRIK-SECIMINDEKI-KUSKULAR-III

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır